

Republika Hrvatska
Općinski sud u Varaždinu
Varaždin, Trg slobode 9

Poslovni broj: P-199/2026-9

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Općinski sud u Varaždinu, po sutkinji Jadranki Orlović, u pravnoj stvari tužiteljice Štefanije Bračko, Vjekoslava Rosenberga-Ružića 18, Varaždin, OIB:14900138320, zastupane po punomoćnici Ivani Moravec, odvjetnici u Varaždinu, protiv tuženika PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d., Radnička cesta 50, 10000 Zagreb, OIB: 02535697732, zastupanog po punomoćnici Anamariji Udiljak, odvjetnici u Zagrebu, radi utvrđenja ništetnosti i isplate, nakon provedene glavne javne rasprave zaključene 30. rujna 2026., u prisutnosti punomoćnika stranaka, 1. listopada 2026. kao dana donošenja i objave presude,

p r e s u d i o j e

I. Utvrđuje se da je ništetna odredba čl. 11.3. Ugovora o kreditu br. 9011621936 od 03.07.2006.g. sklopljenog između tuženika PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d., Radnička cesta 50, 10000 Zagreb, OIB: 02535697732 i korisnika kredita Zlatka Bračka, te solidarnog dužnika, ovdje tužiteljice ŠTEFANIJE BRAČKO, Vjekoslava Rosenberga-Ružića 18, 42000 Varaždin, OIB:14900138320, a koji Ugovor je solemniziran kod javnog bilježnika Jagode Vajdić-Sevšek, u Varaždinu, Pavlinska 5, broj: OU-803/2006-1., 3.7.2006., u dijelu koji glasi:

“ 11.3. Korisnik kredita obvezuje se prije korištenja ili istovremeno s korištenjem kredita platiti Banci naknadu za obradu kreditnog zahtjeva u visini od 1,00% (slovima: jedan posto) od iznosa kredita...”

II. Nalaže se tuženiku PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d., Radnička cesta 50, 10000 2. Zagreb, OIB: 02535697732 da tužiteljici ŠTEFANIJI BRAČKO, Vjekoslava Rosenberga-Ružića 18, Varaždin, OIB:14900138320, isplati iznos od 194,09 EUR (sto devedeset četiri eura i devet centi) s pripadajućim zakonskim zateznim kamatama koje teku na navedeni iznos od 3. srpnja 2006. godine pa do isplate, i to po stopi zakonske zatezne kamate koja od dospijeća pa do 31.12.2007. iznosi 15% godišnje, od 1. siječnja 2008. pa do 31. srpnja 2015. u visini eskontne stope Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu uvećanom za pet postotnih poena, zatim od 1. kolovoza 2015. do 31. prosinca 2022. po stopi zatezne kamate određenoj za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih za razdoblja dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi

tekućem polugodištu za 3 postotna poena, zatim od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2023. po stopi zatezne kamate određenoj uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotna poena, od 1. siječnja 2024. do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, a koju stopu je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granična kamatna stopa proizašla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke te od 1. siječnja 2025. do isplate po stopi zatezne kamate određene uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotna poena, sve u roku od 15 dana.

III. Nalaže se tuženiku PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d., Radnička cesta 50, 10000 Zagreb, OIB: 02535697732 da tužiteljici ŠTEFANIJI BRAČKO, Vjekoslava Rosenberga-Ružića 18, 42000 Varaždin, OIB:14900138320 naknadi troškove ovog parničnog postupka u iznosu od 255,39 EUR (dvjesto pedeset pet eura i trideset devet centi) zajedno sa zateznom kamatom tekućom od dana donošenja prvostupanjske presude, 1. listopada 2026. do isplate od 1. siječnja 2025. do isplate po stopi zatezne kamate određene uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotna poena, sve to u roku od 15 dana.

IV. Zahtjev tuženika za naknadu parničnog troška odbija se u cijelosti.

Obrazloženje

1. Tužiteljica je 27. ožujka 2026. podnijela protiv tuženika, radi utvrđenja ništetnosti ugovorne odredbe o plaćanju naknade za odobrenje kredita te povrata stečenog bez osnove na temelju te ugovorne odredbe za koju tvrdi da je ništetna. U tužbi navodi da je kreditnom odnosu kao nositelj kredita sudjelovao Zlatko Bračko, Vjekoslava Rosenberga-Ružića 18, Varaždin, OIB: 93998919939, koji je 5.3.2013. preminuo, a njegovom zakonskom nasljednicom proglašena je njegova supruga, ovdje tužiteljica, Štefanija Bračko, koja je u navedenom kreditnom odnosu sudjelovala kao solidarni dužnik te je, u konačnici, i otplatila predmetni kredit. Prednik tužiteljice Zlatko Bračko kao korisnik kredita te solidarni dužnik, ovdje tužiteljica, Štefanija Bračko sklopili su s tuženikom Ugovor o kreditu br. 9011621936, od 3.7.2006. te je temeljem kredita tuženik stavio na raspolaganje korisniku kredita kredit u iznosu kunske protuvrijednosti od 31.540,64 CHF po srednjem tečaju za CHF tečajne liste Banke važeće na dan korištenja kredita. U konkretnom slučaju radilo se o potrošačkom kreditu čija je namjena bila kupovina automobila za osobne potrebe. Kao što je prethodno već istaknuto, tužiteljica je, kao nasljednica korisnika kredita i solidarna

dužnica u konačnici i otplatila predmetni kredit. Odredbom čl. 11.3. Ugovora o kreditu određeno je, između ostalog, da se korisnik kredita obvezuje prije korištenja ili istovremeno s korištenjem kredita platiti Banci naknadu za obradu kreditnog zahtjeva u visini od 1,00% od iznosa kredita. Sukladno navedenom, tuženik je predniku tužitelja 3.7.2006. prilikom isplate naznačenog kredita obračunao i naplatio naknadu za obradu kredita tzv. ulaznu naknadu u jednokratnom iznosu od 1.462,40 kn, odnosno 194,09 EUR. Radi se o tipskoj odredbi koju je tuženik prethodno formulirao i unio u tekst ugovora, a o kojoj tužitelj nije mogao pregovarati. Predmetnom odredbom nije određena svrha naknade, koje to točno troškove ista obuhvaća, niti pak naknada ima podlogu u eventualnim stvarnim troškovima tuženika povezanim sa sastavljanjem ugovora o kreditu. Stoga se radi o odredbi koja je očito prouzročila značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, posebice imajući u vidu da je u konkretnom slučaju tužitelj na ime tzv. ulazne naknade platio tuženiku 1,00 % od iznosa kredita, što odgovara čitavoj rati kredita. Tužitelj nadalje ističe kako se radi i o odredbi koja se temeljem čl. 81. st. 1. i čl. 87. st. 1. Zakona o zaštiti potrošača (NN 96/03 s izmjenama i dopunama) smatra nepoštenom i protivnom načelu savjesnosti i poštenja u obveznim odnosima, pa je shodno tome odredba čl. 11.3. Ugovora o kreditu temeljem odredaba Zakona o zaštiti potrošača i Zakona o obveznim odnosima ništetna, s obzirom da uopće nisu jasno i određeno navedeni troškovi koje banka tom naknadom podmiruje niti su tužitelju kao potrošaču te slabijoj ugovornoj strani prilikom sklapanja Ugovora jasno i određeno navedeni i ukazani troškovi koji će biti podmireni naplatom te naknade. U prilog tome govori i ustaljena sudska praksa u korist potrošača koji su tužbama tražili utvrđenje ništetnosti naknada za obradu zahtjeva i odobravanje kredita kao što je razvidno iz presuda koje se dostavljaju uz tužbu, a i recentne odluke Vrhovnog suda RH kojima su u sličnim revizijskim postupcima odbijene banke sa svojim zahtjevima (Rev-715/2024-2 od 22. 5. 2024., Revd-1601/2024-2 od 30. 4. 2024. te Rev- 673/2023-2 od 13. 2.2024.), a sve u skladu i s odlukama suda Europske unije u spojenim predmetima C-224/19 i C-259/19 vezano uz nepoštenost ugovorne odredbe o tzv. ulaznoj naknadi. Kako su se u zasnivanju obveznih odnosa i ostvarivanju prava iz tih odnosa stranke dužne pridržavati načela savjesnosti i poštenja iz odredbe čl. 4. Zakona o obveznim odnosima te kako pri sklapanju naplatnih pravnih poslova sudionici moraju polaziti od načela jednake vrijednosti uzajamnih činidaba iz odredbe čl. 7. ZOO-a, tužitelj ovdje ukazuje na činjenicu kako u Ugovoru nije jasno i određeno navedena svrha ni struktura naknade, niti je tužitelj o spornoj odredbi mogao pregovarati. Ističe se kako je tuženik kao banka jača ugovorna strana koja je prilikom korištenja kredita s osnova jednokratne naknade naplatila tužitelju iznos od 194,09 EUR, pa naznačena odredba sadržan u čl. 11.3. Ugovora o kreditu, doista uzrokuje neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, ovdje tužitelja i slijedom gore naznačenih odredaba ZKP-a ukazuje se nepoštenom i ništetnom. Budući je sporni iznos od 194,09 EUR na ime obrade zahtjeva i odobravanje kredita tuženik stekao bez valjane pravne osnove, to je kao nepošteni stjecatelj novčanih iznosa koje je primio temeljem nepoštene odredbe koju je u svoju korist uvrstio u Ugovor o kreditu, temeljem čl. 323. st. 1. u vezi s čl. 1111 st. 1. ZOO dužan naznačeni iznos vratiti tužitelju i to zajedno sa zateznom kamatom, a sukladno odredbama čl. 1115 ZOO.

2. U odgovoru na tužbu tuženik navodi se protivi tužbi i tužbenom zahtjevu u cijelosti budući da su neosnovani. Ističe prigovor zastare kondemnatornog zahtjeva te ukazuje da posljedično ne postoji niti pravni interes za utvrđenjem ništetnosti. Tuženik ukazuje na presudu Suda EU u predmetu C/2024/3564 od 25.04.2024. (GP i BG protiv Santander SA). Predmetna odluka Suda EU, čije tumačenje obvezuje i nacionalne sudove nije proturječna tumačenjima Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Sud EU u predmetnoj presudi pojašnjava da rok za zastaru tužbe za povrat troškova koje je potrošač podmirio na temelju ugovorne odredbe čija je nepoštenost utvrđena pravomoćnom sudskom odlukom koja je donesena nakon podmirenja tih troškova počinje teći od datuma kada je ta odluka postala pravomoćna, međutim Sud EU daje ovlast prodavatelju da smije dokazivati da je navedeni potrošač znao ili razumno mogao znati da je ugovorna odredba o kojoj je riječ nepoštena prije donošenja presude kojom se utvrđuje njezina ništavost, uslijed čega se smatra da je zastara počela teći od toga dana. Dakle, sukladno predmetnoj odluci nema osnove za fiksiranje dospeljeća i posljedično početka tijeka zastare uz dan pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ništetnost pojedine ugovorne odredbe. Tuženik ističe kako je ugovaranje naknade za obradu kreditnog zahtjeva u trenutku sklapanja Ugovora o kreditu broj 9011621936 bilo izrijekom dopušteno odnosno uređeno zakonskim odredbama. Zakon o zaštiti potrošača koji je bio na snazi u vrijeme sklapanja predmetnog ugovora o kreditu propisivao je pretpostavke valjanosti ugovora o potrošačkom zajmu, pa je tako odredbama članaka 56., 59. i 61. ZZP izrijekom propisano da se ugovorom o potrošačkom zajmu zajmodavac obvezuje potrošaču staviti na raspolaganje određeni iznos novca, a potrošač se obvezuje da mu plaća određenu kamatu i dobiveni iznos vrati u vrijeme i na način utvrđen ugovorom. Nadalje, i propisi koji su na snazi u trenutku sastava ovog podneska također izrijekom dopuštaju ugovaranje naknada u poslovima kreditiranja potrošača. Tako Pravilnik o naknadama na potrošačke kredite propisuje vrste naknada koje vjerovnik zaračunava za obavljanje usluga u poslovima kreditiranja potrošača. Odredbama članka 3. Pravilnika propisano je da za obavljanje usluga u poslovima kreditiranja potrošača vjerovnik može obračunavati i naplatiti naknade, i to: naknadu za obradu kreditnog zahtjeva, naknadu za vođenje kredita, naknade za promjene po kreditu, naknade za prijevremenu otplatu kredita, naknade za otkaz ugovora o kreditu, naknade za izdavanje obavijesti i potvrda na zahtjev klijenta ili zbog okolnosti na koje vjerovnik nije mogao utjecati, naknada/premija za osiguranje potraživanja. Nadalje, Zakon o stambenom potrošačkom kreditiranju uređuje pitanje naknada koje čine ukupne troškove kredita za potrošača, točnije dopušta ugovaranje naknada (izuzev naknade za obradu i/ili odobravanje, stupio na snagu nakon sklapanja ugovora o kreditu) uz uvjet da naknade ne smiju biti veće od stvarnog troška koji je nastao kreditnoj instituciji. I Direktiva 2008/48/EZ Europskoga Parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2008. o ugovorima o potrošačkom kreditu propisuje da se ukupni troškovi kredita sastoje od ukupnih troškova kredita za potrošača, a što znači svi troškovi, uključujući kamate, provizije, pristojbe ili bilo koju drugu vrstu naknade koju potrošač mora platiti u vezi s ugovorom o kreditu i koji su poznati vjerovniku. Dakle, ugovaranje naknade za pojedine troškove koje kreditnoj instituciji nastaju uslijed kreditiranja potrošača bilo je dopušteno i uređeno u trenutku sklapanja predmetnog ugovora o kreditu, a i nadalje jest dopušteno i uređeno nacionalnim i europskim zakonodavstvom (uz smanjenje opsega naknada koje se mogu ugovoriti). Dodatno se ističe da Zakon o stambenom potrošačkom kreditiranju kao posljedicu kršenja odredbi o naplati

predmetnih naknada odredbama članka 41. propisuje prekršajnu odgovornost vjerovnika, a ne ništetnost odredbi. Iz svega navedenog razvidno je da je u vrijeme sklapanja predmetnog Ugovora o kreditu, gore citiranim odredbama bilo izrijeком dopušteno ugovoriti naknadu za obradu kreditnog zahtjeva, a da je intencija zakonodavca, kako je to vidljivo iz trenutno važećeg zakonodavstva, da posljedica u slučaju kršenja odredbi do čega u ovom slučaju nije niti došlo nije ništetnost već prekršajna odgovornost vjerovnika, ovdje tuženika. Usprkos gore citiranim odredbama koje predstavljaju *lex specialis* u odnosu na druge odredbe koje na općenit način uređuju zaštitu potrošača, ističe se da sukladno odredbi članka 84. Zakona o zaštiti potrošača, nije dopušteno ocjenjivati jesu li ugovorne odredbe o predmetu ugovora i cijeni poštene ako su te odredbe jasne, lako razumljive i uočljive. Odredbom članka 11.3 predmetnog Ugovora o kreditu jasno je i nedvosmisleno ugovoreno da će ovdje tužitelj kao korisnik kredita platiti tuženiku fiksno određeni iznos u postotku, za određene protučinidbe. Službenik tuženika koji je ugovarao ovaj kredit tužitelju je jasno iskomunicirao predmetnu odredbu o naknadi i to tijekom pregovora oko ugovaranja ovog ugovora o kreditu, a isto mu je pojašnjeno i prilikom sklapanja ugovora o kreditu. Nadalje, i jednostavnim čitanjem predmetne ugovorne odredbe može se shvatiti koje protučinidbe se plaćaju, to je jasno iz samog naziva te koji je njihov ekonomski doseg (svaki prosječan potrošač sposoban je izračunati postotak od ukupnog iznosa kredita). Uzimajući u obzir sve gore navedeno, kao i činjenicu da su zaposlenici tuženika tužitelju tijekom pregovora ali i naknadno pojasnili na što se odnosi naknada za obradu kreditnog zahtjeva, iako je isto razvidno već i iz samog naziva naknade, nejasno je kako je tužitelju i dalje navodno nepoznato koji troškovi se plaćanjem ulazne naknade podmiruju. Iz svega navedenog proizlazi da je predmetna odredba jasna, uočljiva i razumljiva i da je omogućavala tužitelju da precizno odredi njene ekonomske posljedice, iz čega proizlazi da je odredba transparentna pa nije dopušteno ocjenjivati je li takva odredba poštena. Također i brojne pravomoćne presude sudova u Republici Hrvatskoj u pravno i činjenično istovjetnim postupcima utvrđuju da su „odredbe Ugovora kojima je tužiteljica tuženici dužna platiti naknadu u određenom postotku od iznosa kredita su vrlo razumljive i jasne, te ih je tužiteljica jednostavnim iščitavanjem mogla uočiti i shvatiti, jer je bilo jasno i precizno navedeno, to nema mjesta ocjeni te odredbe u smislu Direktive i ZZZP-a.“ Navedeno stajalište i u pravomoćnim presudama koje se dostavljaju u spis predmeta. I iz Presude Suda EU C-621/17 proizlazi da članak 4. st. 2. i članak 5. Direktive 93/13 treba tumačiti na način da zahtjev prema kojem ugovorna odredba treba biti jasno i razumljivo sastavljena ne nalaže da u odredbama ugovora o potrošačkom zajmu, o kojima se nisu vodili pojedinačni pregovori i u kojima se točno utvrđuju iznosi troškova upravljanja zajmom i isplatne naknade na teret potrošača, njihova metoda izračuna i trenutak kada ih je potrebno platiti – također treba detaljno navesti sve usluge koje se pružaju u zamjenu za predmetne iznose. Dakle, sukladno citiranoj presudi nije potrebno navesti točne usluge koje se pružaju s obzirom da se priroda stvarno pruženih usluga može razumno shvatiti ili izvesti iz cjelokupnog ugovora. Nisu ispunjene sve zakonom propisane pretpostavke da bi se odredba članka 11.3 predmetnog Ugovora o kreditu imala smatrati nepoštenom. Sukladno odredbama mjerodavnog Zakona o zaštiti potrošača prema kojoj se ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra nepoštenom ako, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, nejasno je u kojem dijelu i temeljem kojih kriterija je tužitelj ocijenio da

bi predmetna odredba bila ugovorena suprotno načelu savjesnosti i poštenja. Ako je ugovaranje naknade bilo je izrijekom dopušteno i uređeno zakonom, a tužitelj je znao koja je visina i svrha plaćanja naknade i na takvu odredbu je pristao odnosno istu je svojom voljom ugovorio, tada se postupanje tuženika ne može okarakterizirati kao postupanje suprotno načelu savjesnosti i poštenja. Predmetna odredba ne uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana. Eventualna znatna neravnoteža utvrđuje se u svakom pojedinom slučaju uzimajući u obzir sve okolnosti (priroda robe i usluga odnosno predmet ugovora, popratne okolnosti vezano za njegovo sklapanje, nacionalno zakonodavstvo, druge odredbe tog ugovora). Navedeno potvrđuje i Sud EU u Presudi od 14.3.2013., Aziz, C-415/11 kojom je pojašnjeno da pojam „znatnija neravnoteža” na štetu potrošača, u smislu članka 3. stavka 1. Direktive 93/13, treba ocijeniti na temelju analize nacionalnih pravila primjenjivih u slučaju nepostojanja sporazuma između stranaka kako bi se moglo ocijeniti stavlja li ugovor, i ako je tako, u kojoj mjeri, potrošača u nepovoljniji pravni položaj u odnosu na onaj predviđen nacionalnim pravom koje je na snazi. Također, Sud EU i u Presudi od 16.01.2014., Constructora Principado, C-226/12 pojašnjava da da je na sudu koji je uputio zahtjev da, kako bi ocijenio postoji li eventualna znatnija neravnoteža, vodi računa o prirodi robe ili usluge na koju se dotični ugovor odnosi, oslanjajući se na sve popratne okolnosti vezane za njegovo sklapanje kao i na sve druge odredbe tog ugovora (izreka). U ovom konkretnom slučaju nacionalnim zakonodavstvom izrijekom je bilo predviđeno, dopušteno odnosno uređeno ugovaranje predmetne naknade, tužitelj je znao koju će tuženik protučinidbu izvršiti za tu naknadu, pojašnjeno mu je od strane službenika tuženika, jasno je iz samog naziva naknade, pojašnjeno i u općim uvjetima tuženika koje je tužitelj prihvatio), naknada je ugovorena fiksno i nepromjenjivo. Slijedom navedenog, u predmetnom ugovornom odnosu ne postoji element koji bi uzrokovao znatnu neravnotežu polazeći prvenstveno od činjenice da je sam zakonodavac uredio ugovaranje naknade, a ista naknada ugovorena je sukladno zakonskim odredbama. Ugovaranje takve naknade na ime naknade za protučinidbu kreditne institucije, banke, uobičajeno je već dugi niz godina. Tužitelj je zasigurno prilikom ugovaranja kredita razmotrio i opće uvjete drugih kreditnih institucija te je odlučio sklopiti ugovor o kreditu upravo s tuženikom. Uz sve navedeno, razvidno je i da sporna odredba Ugovora o kreditu zasigurno ne uzrokuje niti značajniju ekonomsku neravnotežu između ugovornih strana budući da je riječ o postotku od 1,00 % od vrijednosti cjelokupnog predmeta ugovora. Tuženik se protivi saslušanju tužitelja kao nasljednika obzirom da isti posjeduje eventualno posredna saznanja o bitnim činjenicama sklapanja ugovora. Općepoznato je da se ugovor o kreditu sklapa, ugovara i dogovara na način da su prisutni korisnik kredita i bankar, ne i obitelj korisnika koja nema neposredna saznanja o bitnim činjenicama sklapanja ugovora. Nasljednici korisnika kredita svakako ne mogu tvrditi da predmetne odredbe korisniku nisu bile pojašnjene. Slijedom svega navedenog tuženik predlaže da Sud po provedenom postupku u cijelosti odbije tužbu i tužbeni zahtjev te da naloži tužitelju da tuženiku naknadi troškove postupka.

3. U dokaznom postupku pročitana je dokumentacija u spisu predmeta: ugovor o kreditu od 3. srpnja 2006. s aktom o solemnizaciji (na stranicama 7-17 spisa), knjigovodstvena kartica (na stranicama 18-32 spisa), rješenje o nasljeđivanju poslovni broj O-673/13-9 od 2. svibnja 2013. (na stranicama 33-34 spisa), rješenje o

nasljeđivanju naknadno pronađene ostavinske imovine poslovni broj O-673/15 od 23. lipnja 2020. (na stranicama 35-36 spisa), dopis PBZ (na stranici 37 spisa), dokumentacija dostavljena uz odgovor na tužbu – sudska praksa (na stranicama 50-59 spisa), ispis za e-predmet P-469/2019 predan na današnjem ročištu, putem aplikacije e-spis izvršen uvid u predmet vođen kod ovog suda pod poslovnim broj P-469/2019, a u spis predmeta se prilažu presude donesene u tom postupku s potvrdom pravomoćnosti te je saslušana i tužiteljica kao stranka u svrhu dokazivanja.

4. Predmet spora je zahtjev tužiteljice, pravne slijednice pok. Zlatka koji je sklopio predmetni ugovor s tuženom bankom kao korisnik kredita za utvrđenjem ništetnosti ugovorne odredbe iz ugovora o kreditu koji je s tuženikom sklopio njezin prednik, pokojni suprug Zlatko Bračko o obvezi plaćanja naknade za obradu kreditnog zahtjeva u visini od 1% od iznosa kredita troškove obrade kredita te vraćanje novčanog iznosa koju je isti platio na ime te naknade.

5. Iz Ugovora o kreditu koji je predmet ovog postupka je razvidno da je u kreditnom odnosu kao nositelj kredita sudjelovao Zlatko Bračko, Vjekoslava Rosenberga-Ružića 18, 42000 Varaždin, OIB: 93998919939, koji je umro 5.3.2013., a iz rješenja o nasljeđivanju poslovni broj O-673/13-9 od 2. svibnja 2013. i rješenje o nasljeđivanju naknadno pronađene ostavinske imovine poslovni broj O-673/15 od 23. lipnja 2020. proizlazi da je njegovom zakonskom nasljednicom proglašena njegova supruga, ovdje tužiteljica, Štefanija Bračko, Vjekoslava Rosenberga-Ružića 18, Varaždin, OIB: 14900138320, koja je u navedenom kreditnom odnosu sudjelovala kao solidarni dužnik, pa je dakle ista aktivno legitimirana potraživati od tuženika povrat iznosa za koji smatra da je njezin prednik preplatio tuženiku tijekom otplate predmetnog ugovora o kreditu.

6. Između stranaka nije sporno:

- da su prednik tužiteljice Zlatko Bračko kao korisnik kredita i tužiteljica kao solidarni dužnik s tuženikom 3. srpnja 2006. sklopili Ugovor o kreditu broj 9011621936,
- da je odredbom člankom 11.3 Ugovora o kreditu ugovoreno da se korisnik kredita obvezuje prije korištenja ili istovremeno s korištenjem kredita platiti banci naknadu za obradu kreditnog zahtjeva u visini od 1,00 % od iznosa kredita,
- da je kredit otplaćen,
- da je prednik tužiteljice platila tuženiku na ime navedene naknade iznos od 1.462,40 kn što preračunato u eure iznosi 194,09 EUR,

7. Sporno je da da li je ugovorna odredba naknadi za obradu kreditnog zahtjeva ništetna, da li je predmetni ugovor potrošački ugovor, da li tužiteljica kao pravna slijednica Zlatka Bračka koji je s tuženom bankom sklopio predmetni ugovor ima pravo na povrat iznosa koji je tuženiku plaćen po osnovu te naknade te da li je nastupila zastara. Tuženik osporava da je sporna ugovorna odredba o plaćanju naknade za troškove obrade kredita ništetna, osporava status potrošača prednika tužiteljice, da nije došlo do znatne neravnoteže u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu

korisnika kredita kao potrošača, pa da bi takva ugovorna odredba bila ništetna, da je postupanje tuženika prije i u vrijeme sklapanja ugovora bilo transparentno, a s time i savjesno i pošteno, da su tužitelj i tuženik pojedinačno pregovarali o spornim odredbama Ugovora o kreditu, da je sadržaj osporenog Ugovora o kreditu određen je sukladno iskazanim voljama ugovornih stranaka, da su odredbe ugovora o naknadi za obradu kredita bile jasne, lako uočljive i razumljive, da je tuženik u pregovorima objasnio sve značajke ugovora, pa i o naknadi za obradu kredita, Ističe i prigovor zastare tražbine.

8. Cijeneći rezultate provedenog postupka, kako cjelokupnog, tako i svakog pojedinačno, a na osnovi odredbe čl. 8. Zakona o parničnom postupku (Službeni list SFRJ br. 4/1977, 36/1977, 36/1980, 6/1980, 69/1982, 43/1982, 58/1984, 74/1987, 57/1989, 20/1990, 27/1990, 35/1991, Narodne novine br. 53/1991, 91/1992, 112/1999, 129/2000, 88/2001, 117/2003, 88/2005, 2/2007, 96/2008, 84/2008, 123/2008, 57/2011, 25/2013, 89/2014, 70/2019, 80/2022, 114/2022, 155/2023 i 146/2025, dalje u tekstu: ZPP), sud je utvrdio da je tužbeni zahtjev tužiteljice osnovan u cijelosti.

9. Prema čl. 322. st. 1. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine br. 35/2005, 41/2008, 125/2011, 78/2015, 29/2018, 126/2021, 114/2022, 156/2022, 145/2023, 155/2023 i 69/2026) ugovor koji je protivan Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima ili moralu društva ništetan je, a prema čl. 324. st. 1. tog zakona, ništetnost neke odredbe ugovora ne povlači ništetnost ugovora ako on može opstati bez ništetne odredbe i ako ona nije bila ni uvjet ugovora ni odlučujuća pobuda zbog koje je ugovor sklopljen. Prema čl. 323. st. 1. tog zakona u slučaju ništetnosti ugovora svaka ugovorna strana dužna je vratiti drugoj sve ono što je primila na temelju takva ugovora, a ako to nije moguće, ili ako se narav onoga što je ispunjeno protivi vraćanju, ima se dati odgovarajuća naknada u novcu, prema cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke, ako zakon što drugo ne određuje.

10. Sud smatra da u ovom slučaju ugovor može opstati i bez odredbe za koju tužitelj tvrdi da je ništetna, budući da ako se ta odredba izostavi, to ne utječe na opstojnost ugovora u cjelini. Stoga ništetnost odredbe o plaćanju naknade za obradu kredita nema za posljedicu ništetnost cijelog ugovora

11. Spor proizlazi iz prethodno navedenog ugovora o kreditu koji su zaključili tuženik kao davatelj kredita i prednik tužiteljice, fizička osoba, kao korisnik kredita 3. srpnja 2006., pa je tužiteljica u tom pravnom poslu potrošač te se u rješavanju istoga trebaju primijeniti mjerodavne odredbe Zakona o zaštiti potrošača, koji je bio na snazi u vrijeme sklapanja ugovora („NN 96/03"). Prema čl. 81. st. 1. ZZP-a ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra se nepoštenom ako, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, a prema st. 2. tog članka smatra se da se o pojedinoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo ako je ta odredba bila unaprijed formulirana od strane trgovca te zbog toga potrošač nije imao utjecaja na njezin sadržaj, poglavito ako se radi o odredbi unaprijed formuliranoga standardnog ugovora trgovca. Odredbom čl. 83. ZZP-a propisano je da prilikom ocjene je li određena ugovorna odredba poštena uzimat će se u obzir narav proizvoda ili usluge

koje predstavljaju predmet ugovora, sve okolnosti prije i prilikom sklapanja ugovora, sve okolnosti prije i prilikom sklapanja ugovora, ostale ugovorne odredbe, kao i neki drugi ugovor koji, u odnosu na ugovor koji se ocjenjuje, predstavlja glavni ugovor, a odredba čl. 87. ZZP-a propisuje da je nepoštena ugovorna odredba ništetna. Prema st. 2. tog članka ništavost pojedine odredbe ugovora ne povlači ništavost i samog ugovora ako on može opstati bez ništave odredbe.

12. Iz sadržaja Ugovora o kreditu je razvidno da je riječ o potrošačkom ugovoru budući da je sklopljen između prednika tužiteljice kao fizičke osobe i tuženika kao kreditora i to za financiranje kupnje vozila, što se navodi u članku 2. Ugovora, a da je riječ o potrošačkom ugovoru proizlazi i iz iskaza tužiteljice. Potrošač je slabija stranka, jer ugovor ne ulazi u područje njegove profesionalne djelatnosti i u podređenom je položaju u odnosu na prodavatelja/pružatelja usluga. Podređenost proizlazi iz njegove (ne)informiranosti i nemogućnosti pregovaranja o uvjetima koje je prethodno sastavio prodavatelj robe (pružatelj usluga), a na čiji sadržaj potrošač ne može utjecati. Upravo taj podređeni položaj dovodi do toga da potrošač pristane ne uvjete koje je trgovac prethodno sastavio bez mogućnosti utjecaja na njihov sadržaj. Pritom je nevažno koliko je znanje ili iskustvo pojedinog potrošača, jer se u smislu zaštite prava potrošača koji su korisnici kredita, na jednak način trebaju tretirati potrošač koji je pravnik ili ekonomski stručnjak i učitelj ili liječnik. Prema praksi ES-a na temelju većeg znanja i iskustva određenog potrošača takvu se osobu ne isključuje kao „potrošača” u smislu Direktive jer je odlučan njegov podređeni položaj. Neovisno o tome je li korisnik kredita liječnik, učitelj ili ekonomist, nitko od njih nema mogućnost pregovaranja o općim uvjetima banke koji se primjenjuju ne kredite koje sklapaju pa svi oni, neovisno o pojedinačnim razlikama u znanju i iskustvu, dijele u odnosu na banku jednaki podređeni položaj. Također nije odlučna niti okolnost, koja je svrha sklapanja ugovora, je li to kupnja automobila ili jedine nekretnine za stambeno zbrinjavanje ili treće nekretnine za odmor. Zaštita od nepoštenih ugovornih uvjeta kako je postavlja Direktiva 93/13 ne dozvoljava razlikovanje potrošača po kriteriju nužnosti sklapanja ugovora. Dok god fizička osoba sklapa s trgovcem ugovor koji izlazi iz okvira njezine poslovne djelatnosti, riječ je o potrošačkom ugovoru, a gospodarska svrha ugovora, kao niti njegova financijska vrijednost nisu odlučne.

13. Tuženikov prigovor zastare je neosnovan. Zastarni rok za potraživanja po osnovu stjecanja bez osnove je 5 godina. Građanski odjel Vrhovnog suda Republike Hrvatske je na sjednici Odjela 30. siječnja 2020. donio pravno shvaćanje o tome kada počinje teći zastrani rok kod restitucijskog zahtjeva, a to je zahtjev prema kojemu su stranke dužne vratiti jedna drugoj sve ono što su primile na temelju ništetnog ugovora. Taj rok počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ili na drugi način ustanovljena ništetnost ugovora. Tim pravnim shvaćanjem je pomaknut trenutak početka tijeka zastare za zahtijevanje povrata ispunjenog i to u korist stranke koje je ispunila ništetni ugovor. Prema tom shvaćanju zastara počinje teći od trenutka pravomoćnosti odluke kojom je utvrđena ništetnost ugovora, a ne od trenutka ispunjenja obveze ništetnog ugovora. Pravno shvaćanje služi ustaljenju i ujednačavanju sudske prakse. Ono je obvezno za sve suce Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Po prirodi stvari, odnosno snagom autoriteta najvišeg suda u Republici Hrvatskoj, pravno je shvaćanje važno i za sve ostale suce u

građanskoj grani suđenja. Prema recentnoj praksi ES-a u tom smislu, pravno uređenje zastare restitucijskih učinaka u Hrvatskoj, kako po pitanju početka tijeka zastarnog roka tako i po pitanju njegova trajanja, usklađeno je s člankom 6. stavkom 1. Direktive 93/13. Sud europske unije u svojoj odluci navodi da se: "pravu Unije ne protivi nacionalni propis koji, propisujući nezastarivost tužbe za utvrđenje ništavosti nepoštene odredbe iz ugovora sklopljenog između prodavatelja robe ili pružatelja usluge i potrošača, podvrgava roku zastare tužbu radi isticanja restitucijskih učinaka tog utvrđenja, pod uvjetom poštovanja načela ekvivalentnosti i djelotvornosti." S obzirom na to da je početak tijeka zastarnog roka za iznose plaćene na temelju nepoštene ugovorne odredbe od dana ispunjenja ništetnog ugovora, odnosno od dana sklapanja ugovora, u praksi ES-a ocijenjen protivnim EU pravu, novo tumačenje početka tijeka zastarnog roka u hrvatskoj sudskoj praksi (od dana utvrđenja ništetnosti odgovara) u cijelosti odgovara zahtjevima načela djelotvornosti zaštite potrošača od nepoštenih ugovornih odredbi kako to zahtijeva Direktiva 93/13. Svoje stajalište o roku zastare u vezi s povratom uplaćenih iznosa na temelju ugovora o hipotekarnom kreditu koji je utvrđen ništetnim iz razloga jer sadržava nepoštene odredbe iznio je Sud EU presudom od 14. prosinca 2023. godine u predmetu C-28/22, ECLI:EU:C:2023:992. Naime, Sud EU, tumačeći članak 6. stavak 1. i članak 7. stavak 1. Direktive Vijeća 93/13/EEZ o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima, utvrdio je da nacionalno pravo ne smije predvidjeti duži rok zastare za tražbine prodavatelja ili pružatelja usluge (kreditora) od roka zastare za tražbine potrošača. Prema tome, rok zastare za tražbinu potrošača počinje teći od trenutka kada je potrošač saznao ili morao saznati za nepoštenost odredbe u ugovoru koja dovodi do njegove ništetnosti. U navedenoj presudi, Sud EU pojašnjava: „Dakle, situacija u kojoj rok zastare tražbina potrošača koje proizlaze iz ništavosti ugovora o hipotekarnom kreditu počinje teći prije dana kada je sud utvrdio da je taj ugovor konačno neizvršiv, iako taj rok ne ističe prije nego što je taj potrošač saznao ili je razumno mogao saznati za svoja prava, dok rok zastare predviđen za odgovarajuće tražbine prodavatelja robe ili pružatelja usluge počinje teći od dana kada je sud utvrdio tu konačnu nemogućnost izvršenja, podrazumijeva nejednakost kojom se može ugroziti zaštita navedenog potrošača zajamčena Direktivom 93/13.“ Tumačenja tuženika o roku zastare nespojiva su s načelom djelotvornosti, posebice ako se uzme u obzir da se ugovori o kreditu općenito izvršavaju tijekom dugih razdoblja. Na navedeno ukazuje i Sud EU u presudi od 8. rujna 2022. godine u spojenim predmetima C-80/21 i C-82/21, EU:C:2022:646: „...Direktivom 93/13, u vezi s načelom djelotvornosti, treba tumačiti na način da joj se protivi nacionalna sudska praksa u skladu s kojom rok zastare od deset godina za potrošačev zahtjev za povrat iznosa koje je na temelju nepoštene odredbe ugovora o kreditu neosnovano platio prodavatelju robe ili pružatelju usluga, počinje teći od dana svakog potrošačeva ispunjenja činidbe, čak i ako potrošač na taj nije bio u mogućnosti sam ocijeniti nepoštenost ugovorne odredbe odnosno nije znao za nepoštenost navedene odredbe.“ Prema tome, pravno shvaćanje koje je zauzeto na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održanoj 30. siječnja 2020., u potpunosti je u skladu s pravnim stajalištem Suda EU, a time je osigurana odgovarajuća zaštita potrošača i omogućeno je potrošaču da učinkovito ostvaruje svoja prava. S obzirom na to da je sud u ovom postupku odlučio da je odredba o plaćanju troškova obrade kredita ništetna, pa je dakle ništetnost te ugovorne odredbe ustanovljena ovom presudom, zastara povrata iznosa isplaćenih po tom osnovu nije

nit i počela teći, nije nastupila zastara niti u odnosu na tražbinu tužitelja kojom potražuje povrat novčanog iznosa plaćenog tuženiku na temelju ništetne ugovorne odredbe o naknadi za odobrenje kredita.

14. U vezi s tuženikovim prigovorom zastare se napominje da je sud uvidom u spis predmeta poslovni broj: P-469/2019 utvrdio da je između stranaka u ovom postupku vođen i spor po tužbi tužiteljice radi utvrđenja ništetnosti ugovornih odredbi iz predmetnog ugovora o kreditu o valutnoj klauzuli u CHF i promjenjivoj kamatnoj stopi koji je pravomoćno okončan tako što je presuđeno tako što je utvrđeno da su dijelovi odredbe čl. 4. i 6. Ugovora o kreditu br. 9011621936 koji je sklopljen 3. srpnja 2006. te istog dana solemniziran kod Javne bilježnice Jagode Vajdić Sevšek pod br. OU-803/2006-1, između tužitelja Štefanije Bračko, V. Rozenberg-Ružića 18, 42000 Varaždin, OIB 14900138320, kao solidarnog dužnika i Zlatka Bračko, V. Rozenberg-Ružića 18, 42000 Varaždin, OIB 93998919939 kao korisnika kredita te tuženika Privredna banka Zagreb d.d., Radnička cesta 50, 10000 Zagreb, OIB 02535697732 kao kreditora, kojima je ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja ugovorne obveze promjenjiva na osnovu jednostrane odluke tuženika o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo te kojima je ugovorena primjena valutne klauzule u švicarskim francima i iznos otplate vezan uz srednji tečaj Banke švicarski franak važeći na dan plaćanja anuiteta o kojima se nije pojedinačno pregovaralo, ništetni pa stoga ne proizvode pravne učinke za ugovorne strane te je naloženo tuženiku Privredna banka Zagreb d.d., Radnička cesta 50, 10000 Zagreb, OIB 02535697732 da tužiteljici Štefaniji Bračko, V. Rozenberg-Ružića 18, 42000 Varaždin, OIB 14900138320 isplati iznos od 31.330,53 kn s pripadajućim zakonskim zateznim kamatama. U tom sporu se nije odlučivalo o ništetnosti naknade za obradu kredita, pa nije riječ o presuđenoj stvari, a zastara od pet godina od dana pravomoćnosti odluka donesenih u kolektivnom spori, Parnici potrošač, se primjenjuje samo u postupcima u kojima se potražuje povrat stečenog bez osnova zbog ništetnih ugovornih odredbi o valutnoj klauzuli u CHF i promjenjivoj kamatnoj stopi. U ovom slučaju u kojem se potražuje povrat stečenog bez osnova zbog ništetne odredbe o naknadi za obradu kredita zastarni rok od 5 godina prema pravnom shvaćanju Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske donesenog na sjednici Odjela 30. siječnja 2020. počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ili na drugi način ustanovljena ništetnost ugovora, što je utvrđeno ovom presudom, prethodno vođeni spor između stranaka na koji se tuženik poziva nije zapreka za vođenje ovog postupka niti isti utječe na tijek zastare u ovom postupku.

15. Pravna priroda spora jest stjecanje bez osnove. Što se tiče opsega vraćanja u obzir dolazi primjena čl. 1115. Zakona o obveznim odnosima u kojem je propisano da kada se vraća ono što je stečeno bez osnove, moraju se vratiti plodovi i platiti zatezne kamate, i to, ako je stjecatelj nepošten od dana stjecanja, a inače od dana podnošenja zahtjeva.

16. Iz Ugovora o kreditu koji je predmet ovog spora i provedenih dokaza proizlazi da se je u ovom slučaju riječ o potrošačkom ugovoru, kreditu sklopljenim s prednikom tužiteljice kao fizičkom osobom u svrhu kupnje vozila za osobne potrebe, dakle potrošačem te da je isti sklopljen u obliku unaprijed formuliranoga standardnog

ugovora sastavljenog od tuženika na koji prednik tužiteljice nije mogao utjecati. Iz tog ugovora je nadalje razvidno da je ugovoreno plaćanje naknade za obradu kreditnog zahtjeva u visini od 1,00 % od iznosa kredita. Tuženik je u odgovoru na tužbu osporio tvrdnju da se o ugovornoj odredbi o plaćanju troškova obrade kredita nije pojedinačno pregovaralo, ali nije osporio da je riječ o unaprijed formuliranom standardnom ugovoru tuženika. Tuženik nije predložio personalne dokaze na okolnost da se o predmetnom kreditu pojedinačno pregovaralo te da je korisniku kredita bilo objašnjeno zbog čega se plaća naknada za obradu kredita i na što se ista odnosi, dok je tužiteljica na te okolnosti predložila svoje saslušanje.

17. Na temelju iskaza tužiteljice koji je prihvaćen kao vjerodostojan, sud je utvrdio da je predmetni ugovor sklopio njezin pok. suprug Zlatko Bračko, da je ona potpisala taj ugovor kao solidarni dužnik kod javnog bilježnika, da joj je suprug rekao da mu je u banci rečeno da mora platiti 200,00 EUR ako želi dobiti kredit jer ga u protivnom neće dobiti pa je na to pristao, da mu nije bilo objašnjeno zbog čega treba platiti taj iznos i na što se isti odnosi, da je potpisala ugovor kod Javnog bilježnika kao solidarni dužnik, da su kredit podigli za kupnju auta za osobne potrebe, da joj je suprug rekao da mu u banci nisu objasnili kako su izračunali iznos od 200,00 EUR za koji je zatraženo od njega da plati ako želi dobiti kredit, da o tome i nije mogao pregovarati već je mogao to samo prihvatiti ili odustati od kredita, da je kredit otplaćivao suprug na šalteru u banci, a nakon što je on umro, nastavila ga je otplaćivati ona na isti način, da suprug i ona nisu bili vlasnici OPG-a, obrta, niti trgovačkog društva, da su auto koji su kupili sredstvima kredita koristili su samo njezin pokojni suprug i ona, da se ne sjeća se da li joj je suprug rekao da li je pročitao ugovor prije potpisivanja, ali smatra da ga je trebao pročitati te da je preko društvenih mreža saznala 2018. i 2019. godine da se vode parnice o valutnoj klauzuli u CHF i promjenjivoj kamatnoj stopi u kolektivnom sporu.

18. Iz iskaza tužiteljice dakle proizlazi da je prednik tužiteljice s tuženom bankom sklopio potrošački ugovor, da se o predmetnom ugovoru o kreditu nije pojedinačno pregovaralo, već je prednik tužiteljice potpisao prethodno od tuženika pripremljen i ponuđen mu ugovor o kreditu na čiji sadržaj nije mogao utjecati, da mu nije bilo pojašnjeno zbog čega se plaća naknada za obradu kreditnog zahtjeva i koji se troškovi banke njome podmiruju.

18. Dakle, iz rezultata provedenog dokaznog postupka proizlazi da je predmetni ugovor o kreditu potrošački ugovor kojim je ugovoreno plaćanje naknade za obradu kreditnog zahtjeva u visini od 1,00 % od iznosa kredita, koja je ta odredba bila sastavni dio od tuženika unaprijed pripremljenog tipskog ugovora, o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo, a u ugovoru nije navedeno od čega se sastoji ta naknada, odnosno nisu specificirani stvarni troškovi obrade kredita koji su predniku tuženiku po tom osnovu eventualno nastali.

19. Kako su se u zasnivanju obveznih odnosa i ostvarivanju prava iz tih odnosa stranke dužne pridržavati načela savjesnosti i poštenja iz odredbe čl. 4. Zakona o obveznim odnosima te kako su pri sklapanju naplatnih pravnih poslova sudionici moraju polaziti od načela jednake vrijednosti davanja iz odredbe čl. 7. tog zakona, to

u situaciji kao što je konkretna, kada se o spornoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo te u ugovoru nije jasno i određeno navedeno koje to troškove banka ima i koje sve troškove naplaćuje iz jednokratne naknade, time što banka i jača ugovorna strana prilikom korištenja kredita s osnova jednokratne naknade naplaćuje iznos od 1,00 % od iznosa kredita, takva ugovorna odredba po ocjeni suda uzrokuje neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, ovdje tužiteljice, a što znači da je navedena odredba u smislu odredbe članka čl. 96. st. 1. ZPP-a i čl. 102. st. 1. ZOP-a ništeta. Pri tome nije odlučno pozivanje tuženika na činjenicu da je tužiteljica kao poslovno sposobna osoba preuzeo obvezu plaćanja sporne naknade, jer prema članku 2. ZOP-a sudionici u prometu, iako slobodno uređuju obvezne odnose, ne mogu ih uređivati suprotno Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima i moralu društva.

20. Dodatno se napominje da, iako je tuženik prilikom odobrenja i obrade kredita imao određene troškove, sama činjenica da je trošak odobrenja određen u postotku od odobrenog iznosa kredita, što znači da korisnici kredita kojima je odobren veći iznos kredita plaćaju višu naknadu, govori u prilog tome da tako ugovornom naknadom za obradu zahtjeva i odobravanje kredita nisu pokriveni stvarni troškovi koje je tuženik imao pri obradi svakog pojedinog zahtjeva i odobravanju kredita. Naprotiv da su zaista ugovorenim naknadom za obradu zahtjeva i odobravanje kredita obuhvaćeni i plaćeni, stvarni troškovi, tada bi ta naknada bila ugovorena u nominalnom iznosu, a ne u postotku od odobrenog iznosa kredita, jer eventualni administrativni troškovi, kao što su trošak rada djelatnika banke, trošak informatičke opreme, trošak razmjene podataka ili baze podataka i dr., nisu određeni visinom odobrenog iznosa kredita. Predniku tužiteljice je u ovom slučaju navedenom ugovornom odredbom nametnuta prekomjerna i ekonomski potpuno neopravdana obveza plaćanja troškova odobrenja i obrade kredita, koja kao takva uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama korisnika kredita, potrošača kao jedne, slabije ugovorne strane u odnosu na banku, trgovca kao druge, jače ugovorne strane, a što je suprotno temeljnim načelima obveznog prava. Naknada za obradu kredita ne odgovara stvarno pruženim uslugama i nastalim troškovima i to je čini nepoštenom, to utoliko više što je tuženik financijska institucija kojoj je odobravanje kredita jedna od usluga koju ona pruža u okviru svog temeljnog poslovanja te se ista naplaćuje upravo kroz cijenu kredita, odnosno kamatu.

21. Slijedom svega navedenoga sud zaključuje da je o odredba o plaćanju naknade za obradu kreditnog zahtjeva ništeta, jer se o njoj nije pojedinačno pregovaralo, jer je ta odredba, iako jasna i uočljiva, bila unaprijed formulirana od strane banke, jer na nju prednik tužiteljice kao potrošač nije imao utjecaja, jer ona suprotno načelu savjesnosti i poštenja uzrokuje značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača neovisno o visini iznosa naknade te zbog toga što predniku tužiteljice kao korisniku kredita nije bila razjašnjena relacija odnosa između iznosa naknade te zauzvrat pruženih usluga u smislu koji su to objektivno nastali konkretni troškovi koji bi se trebali pokriti iz iznosa naknade za obradu kreditnog zahtjeva, posebice imajući u vidu da su i neke druge ugovorne odredbe nepoštene (o promjenjivoj kamatnoj stopi, o valutnoj klauzuli u CHF).

22. Takav stav o tom pitanju zauzeo i Vrhovni sud Republike Hrvatske u svojoj odluci poslovni broj: Rev 673/2023-2 od 13. veljače 2024. Napominje se da sud imajući u vidu navedenu odluku vrhovnog suda ocjenu o tome da je odredba potrošačkog ugovora, kojom se ugovara naknada za obradu kredita koja je uzrokovala suprotno načelu savjesnosti i poštenja znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača nije temeljio isključivo na tome da se radi o odredbi o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo i da tuženik nije dokazao stvarne troškove koje je imao prilikom obrade kredita već je sud prilikom provođenja testa nepoštenosti, uzeo u obzir i to da li je li odredba jasna i lako razumljiva te lako uočljiva (zahtjev transparentnosti) te druge okolnosti kao što su narav robe ili usluge koji predstavljaju predmet ugovora, sve okolnosti prije i prilikom sklapanja ugovora te ostale ugovorne odredbe, sve u smislu odredbi čl. 81. st. 1. ZZP u svezi odredbi čl. 83. i 85. ZZP."

23. Okolnost da je ugovor solemniziran po javnom bilježniku ne dovodi u pitanje sve navedene zaključake ovog suda o ništetnosti sporne ugovorne odredbi o plaćanju troškova obrade kredita, jer uloga javnog bilježnika u postupku solemnizacije ugovora pa tako i onih o kreditu, u smislu odredbi iz tih članaka ocijeniti je ako je to moguće, jesu li ugovorne stranke ovlaštene i sposobne poduzeti i sklopiti taj pravni posao, objasniti im smisao tog posla i uvjeriti se o postojanju njihove prave volje za sklapanje tog pravnog posla, a što su javni bilježnici koji su ovjeravali predmetne ugovore i činili. Naime, kao što je prethodno već rečeno javni bilježnik pri solemnizaciji ugovora o kreditu nije mogao potrošaču objasniti značaj te ugovorne odredbe i koji troškovi su njome obuhvaćeni, niti je imao takve zakonske ovlasti.

24. S obzirom na to da tuženik ne osporava iznos naknade i vrijeme dospelosti, što je razvidno i iz tužbe priložene potvrde tuženika, nije bilo potrebe provoditi financijsko vještačenje u svrhu utvrđenja koliko je tužitelj platio tuženiku na ime naknade za odobrenje kredita, budući da visina tužbenog zahtjeva među strankama nije sporna. Iz postavljenog tužbenog zahtjeva te priložene mu dokumentacije, proizlazi da je prednik tužiteljice platila tuženiku na ime naknade za obradu kreditnog zahtjeva 1.462,40 kn, odnosno 194,09 eura 3. srpnja 2006.

25. Sud je dakle odredbu o plaćanju naknade za obradu zahtjeva i odobrenje kredita utvrdio ništetnom kao što je prethodno obrazloženo, a smatra se da nepoštene ugovorne odredbe nikad nisu bile ugovorene, pa zbog toga ne mogu imati učinak u odnosu na potrošača. Slijedom toga sudsko utvrđenje nepoštenosti takve odredbe mora imati za posljedicu ponovnu uspostavu pravne i činjenične situacije potrošača u kojoj bi se nalazio da navedene odredbe nije bilo. Ustanovljenjem ugovorne odredbe nepoštenom za potrošače nastaje subjektivno pravo na restituciju te potrošač ima pravo na punu restituciju svih neosnovano isplaćenih iznosa od trenutka sklapanja ugovora, neovisno o tome kada je utvrđeno da je ugovorna odredba nepoštena. Slijedom svega navedenog sud zaključuje da predmetni Ugovor o kreditu egzistira i bez ništetne odredbe o plaćanju troškova obrade kredita (presumpcija da nepoštene odredbe nisu nikad ni bile ugovorene), zbog čega je utvrđeni iznos od 194,09 eura, koji je prednik tužiteljice platilo zbog primjene ništetne ugovorne odredbe o plaćanju naknade za obradu kreditnog zahtjeva kao što je prethodno obrazloženo, tuženik dužan vratiti tužiteljici kao njegovoj pravnoj slijednici na ime povrata stečenog bez

osnove.

26. Stoga je sud tužbeni zahtjev tužiteljice usvojio te naložio tuženiku da preplaćeni iznos vratiti tužitelju, odnosno da mu nadoknadi vrijednost postignute koristi ostvarene uplatama koje je stekao bez osnove, sve sukladno čl. 1111. Zakona o obveznim odnosima, odnosno odlučeno je kao u toč. I. i II. izreke ove presude.

27. Napominje da dokumantacija, dostavljena sudska praksa i dokazi koji se ne analiziraju u ovoj odluci nisu od značaja za rješavanje ovog spora pa ih sud stoga posebno ne obrazlaže.

28. Odluka o zateznim kamata na dosuđeni iznos glavnice temelji se na čl. 29. st. 1. i st. 2. ZOO sukladno kojem čl. 29. st. 1. ZOO dužnik koji zakasni s ispunjenjem novčane obveze duguje, pored glavnice, i zatezne kamate, pri čemu se temeljem čl. 29. st. 2. ZOO do 31. srpnja 2015. godine stopa zateznih kamata od 16.12.2006. do 31.7.2015. određuje, za svako polugodište, uvećanjem eskontne stope Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu za pet postotnih poena, od 1. kolovoza 2015. do 31.12.2022. po stopi koja se određuje uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, od 1.1.2023. do 31.12.2023. po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotnih poena, a od 1.1.2024. pa do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište, uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, a to je kamatna stopa koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granična kamatna stopa proizašla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, a od 1. siječnja 2025. do isplate po stopi zatezne kamate određene uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotna poena, sve u roku od 15 dana.

29. S obzirom na to da se prema čl. 1115. Zakona o obveznim odnosima kad se vraća ono što je stečeno bez osnove, moraju platiti i zatezne kamate, i to, ako je stjecatelj nepošten od dana stjecanja, a tuženik je u ovom slučaju nepošteni stjecatelj jer je u ugovor unio ništetnu ugovornu odredbu o troškovima obrade kredita, zatezne kamate su tužitelju dosuđene od 3. srpnja 2006. budući da je naknada plaćena toga dana prilikom isplate kredita, odnosno od dana kad je tuženik kao nepošteni stjecatelj to stekao.

30. Odluka o naknadi parničnog troška temelji se na odredbi čl. 154 st. 1. Zakona o parničnom postupku prema kojem je stranka koja izgubi parnicu u cijelosti

dužna protivnoj stranci nadoknaditi troškove. Prema stavku 2. tog članka omjer uspjeha u parnici ocjenjuje se prema konačno postavljenom tužbenom zahtjevu, vodeći računa i o uspjehu dokazivanja u pogledu osnove zahtjeva. Nadalje, prema st. 5. tog članka sud može odlučiti da jedna stranka nadoknadi sve troškove koje su protivna stranka i njezin umještač imali ako protivna stranka nije uspjela samo u razmjerno neznatnom dijelu svog zahtjeva, a zbog tog dijela nisu nastali posebni troškovi. Vrijednost predmeta spora u ovom slučaju iznosi 194,09 eura kako je to tužiteljica i naznačila u tužbi, pa je taj iznos mjerodavan za određivanje visine nastalih troškova. Kako je parnicu u cijelosti izgubio tuženik, tuženik je obvezan nadoknaditi tužiteljici nastale joj troškove postupka u cijelosti, a sud joj je u skladu s čl. 155. Zakona o parničnom postupku dosudio samo one troškove koji su bili potrebni za vođenje ove parnice. Tužiteljici je priznat zatraženi trošak sastava tužbe od 50,00 EUR na temelju Tbr. 7/1 Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (Narodne novine: 138/2023, u daljnjem tekstu Tarifa), trošak sastava obrazloženog podnesaka od 20.8.2026. od 50,00 EUR na temelju Tbr. 8/1, Tarife, trošak zastupanja na ročištu 30.9.2026. od 50,00 EUR na temelju Tbr 9/1, trošak pristupa na ročište za objavu presude od 25,00 EUR na temelju Tbr. 9/3 Tarife, sve to uvećano za PDV od 25% na temelju i Tbr. 46. Tarife, trošak pristojbe za tužbu od 6,64 EUR i trošak pristojbe za presudu od 30,00 EUR, što sve daje ukupno dosuđeni trošak od 255,39 EUR. Na sve dosuđene troškove je sud dosudio i zakonsku zateznu kamatu također prema stopi iz čl. 29. st. 2. ZOO-a tekućom od dana donošenja ove odluke, a to u skladu s odredbom čl. 151. st. 3. Zakona o parničnom postupku prema kojoj parnični troškovi obuhvaćaju i zatezne kamate od dana donošenja odluke kojom je naloženo plaćanje troškova postupka, o čemu sud odlučuje na zahtjev stranke, koji je u ovom slučaju podnesen.

31. S obzirom na to da tuženik u ovoj parnici nije uspio u cijelosti, njegov zahtjev za naknadu parničnog troška je odbijen.

U Varaždinu 1. listopada 2026.

Sutkinja
Jadranka Orlović

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ove presude dopuštena je žalba nadležnom županijskom sudu. Žalba se podnosi pismeno putem ovoga suda u tri primjerka u roku od 15 dana, od dana dostave ili objave i uručenja ovjerenog prijepisa presude.

Ako stranka nije pristupila na ročište na kojem se presuda objavljuje, a uredno je obaviještena o ročištu, smatrat će se da joj je dostava presude obavljena onoga dana kada je održano ročište na kojemu se presuda objavljuje.

Stranci koja nije bila uredno obaviještena o ročištu na kojem se presuda objavljuje, sud će presudu dostaviti prema odredbama Zakona o parničnom postupku o dostavi pismena (čl. 335. st. 8., 9. i 11. Zakona o parničnom postupku).

Rokovi za žalbu iz stavka 1. ovoga članka ne teku od 1. do 15. kolovoza (Čl. 348.st.4. ZPP-a).

Dostaviti:

1. Tužitelju po punomoćnici Ivani Moravec, odvjetnici u Varaždinu,
2. Tuženiku po punomoćnici Anamariji Udiljak, odvjetnici u Zagrebu

Broj zapisa: **9-3088e-008d0**

Kontrolni broj: **09904-f4c83-5e2cd**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski sud u Varaždinu** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.